

finde udtalt ogsaa hos os i Grundlovens § 71. Man tænke sig engang Forholdet imellem disse to Embedsmænd, Politimesteren og Undersøggelsesdommeren! Jeg kan ikke forestille mig Andet, end at Et af Lo maa blive Tilfældet, enten bliver det i Virkeligheden Politimesteren, der tager Magten fra Forhørsdommeren og altsaa bliver den virkelige Undersøggelsesdommer, eller ogsaa maa det føre til evige Konflikter imellem disse to Embedsmænd; thi Dommeren er jo i den Stilling, at han i mangfoldige Tilfælde bør negte at gjøre, hvad Politimesteren forlanger. Det stiller sig ganske anderledes, saasnart man har med Parter at gjøre, der enten møde selv eller lade sig repræsentere af Sagførere; dem er man saa vant til og saa fortrolig med, at man sommetider giver dem Medhold i de Andragen'er og Paa-stande, de fremsføre, og sommetider ikke; men Sagen bliver en ganske anden, naar man har med en Embedsmænd at gjøre, der optræder paa Embeds Vegne og med den Myndighed, som hans Embede giver. Jeg skal paa dette Punkt, saaledes som jeg har tilladt mig at gjøre det paa flere andre under de Forhandlinger, som vi have ført i disse Dage, meget advare imod, at vi betræde saadanne Veie, som Lybsterne have forsøgt, men forladt, fordi de have fundet dem ubrugelige og utilrådelige. Dette gælder, efter hvad det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Boos) oplyser, ogsaa det Forhold, som jeg her omtaler, og jeg mener, at det er langt fra at være i Overensstemmelse med Grundlovens Aand, naar sammes § 71 udtrykkelig siger, at Administrationen og Retspleien skulle stilles ad, da at gaa til nu at træffe en Ordning, hvor man netop i Retspleien paa et af de allervigtigste Punkter blander Administrationen ind og giver den ligefrem Myndighed og Funktion under selve Retspleien. Et Andet er naturligtvis, at den offentlige Anklager har sin Understøttelse hos Politiet, idet det maa foretage de Skridt, som han forlanger, men det er noget ganske Andet, saa er det ikke Politiet, der møder for Rettens Skranke. Jeg skal nu tillade mig at sige et Par Ord om de Regler, som det foreliggende Lovforslag indeholder med Hensyn til Udmeldelsen, og hvad dermed staar i Forbindelse, af de Mænd, som under Navn af Nævninger i visse Tilfælde skulle medvirke ved den kriminelle Retspleie. Det Spørgsmaal, om man overhoved skal gaa til at indføre Nævninger hos os eller ikke, har allerede fundet en indgaaende Omtale under de Forhandlinger, som ere førte om det Lovforslag, som før det foreliggende stod paa Dagsordenen. Disse Forhandlinger vare efter min Opfattelse baade saa udtømmende og tillige saa oplysende, at jeg ikke skal komme ind paa en Gjenoptagelse af Undersøggelserne af dette Spørgsmaal, og navnlig var det det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds, der med Styrke

hævdede Berettigelsen af Nævningeinstitutionen og det Værd, som i Virkeligheden maatte tilkendes den. Det ærede Medlem gjorde ligeledes opmærksom paa, at man, hvor man engang havde faaet Nævningeinstitutionen indført, ikke mere vilde give Slip derpaa, og at, om man end nu og da kunde høre enkelte malkontente Stemmer, havde netop Erfaringen fra Lybssland vist, at, skjøndt det havde været let, naar man havde villet det, ved Omordningen af Retspleien der at blive af med Nævningerne, og skjøndt der ogsaa blev reist Agitation i den Retning, vare denne Agitations Kræfter dog saa smaa, og den Tilslutning, den fandt, saa ringe, at det knap kunde betragtes som et alvorligt Forsøg paa at omstøbe denne Institution. Til hvad det ærede Medlem med saa stor Kundskabsfyldde og Sandhed ansøgte, skal jeg kun tillade mig endnu at sige en Oversættelse af et Par Ord, som findes i Motiverne til den nugældende tybste Lov angaaende Domsmagtens Ordning. Der opkastes i disse Motiver det Spørgsmaal, om man skulde gaa til Rægmændselementets Medvirking paa den Maade, som man hjemme hos os pleier at kalde Meddomsmænd, og hvad man i Lybssland kalder Schøffen, eller om man skulde beholde Nævningeinstitutionen, og efter at det er omtalt, at Meddomsmændsinstitutionen endnu kun er prøvet i lille Udstrækning, tilføies der Side 19 nogle Ord, der i Oversættelse lyde saaledes: „Paa den anden Side ere Nævningerne næsten blevne en Verdensinstitution; de have i den nyere Tid ogsaa fundet Indgang i Rusland, og ere i begge de nyeste Straffeprocessordninger, i Østerrig og Italien, paany naaede til lovmæssig Anerkjendelse. I Lybssland have Nævningeretterne allerede i Martier faaet fast Fod og glæde sig overalt i Folket ved den største Tillid“. Jeg tror, at dette Udsagn af de Retslærde, der have udarbejdet Udkastet til den nugældende tybste Retsordning, indeholder et uforkasteligt Vidnesbyrd om, i hvilken Grad Nævningeretterne paa dette Omraade, som her er Tale om, have vundet Befolkningens Tillid, og hvorledes der ved Retsforandringen der ikke har kunnet være Tale om at afskaffe Nævningeinstitutionen for at gaa over til en noget anden Ordning af Rægmændselementets Medvirking. Ser man nu hen til, hvem der efter det foreliggende Udkast kan komme i Betragtning til at kaldes til Nævn, gaar Udkastet ganske vist ud fra det Grundprincip, som indeholdes i dets § 61, at det er Valgret til Folkethinget, som her i første Række kommer i Betragtning; men fra det Princip indeholder Udkastet adskillige Undtagelser, og den væsentligste og vigtigste af disse forekommer mig at være den, som indeholdes i § 63, nemlig at fritagen for at være Nævning er Enhver, som udelukkende